

N:o 40.

Ank. till Riksd. kansli den 23 april 1900, kl. 10 m.

Utlåtande, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till jagt, till lag om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen och till lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889, dels ock tvenne med föranledande af berörda proposition afgifna motioner.

Genom proposition, n:o 58, af den 2 nästlidne mars, hvilken af båda kamrarne blifvit till lagutskottet hänvisad, har Kongl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga här nedan införda förslag till

- 1:o lag om rätt till jagt;
- 2:o lag om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen; och
- 3:o lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889.

I sammanhang med denna proposition har utskottet till behandling förehaft tvenne inom Andra Kammaren afgifna motioner, åsyftande ändringar i det af Kongl. Maj:t framlagda förslaget till lag om rätt till jagt.

I den ena af dessa motioner, n:o 162, anför herr *C. Hj. Wittsell*:

»Med anledning af den till Riksdagen från Kongl. Maj:t aflättna nämnda propositionen med förslag till lag om rätt till jagt, jemte den motivering

Andra Kammarens fjerde tillfälliga utskott afgifvit angående min motion, n:o 103, får jag härmed föreslå den förändring i 9 och 10 §§ af ofvannämnda lag, att jagt af räf äfven må inbegripas i deri stadgade undantagsbestämmelser. Enligt den af domänstyrelsen afgifna berättelsen om af rofdjur dödade husdjur för år 1898 befinnes det äfven inom de län, der icke varg, lo eller jerf förekomma och således räf utgör det egentliga rofdjuret, vara en afsevärd förlust, allmänheten lider. Derjemte åstadkommer räfven stor skada å matnyttigt vildt, som ej kan beräknas. Inom de orter af landet, der jorden är fördelad i mindre lotter, kan jagt efter räf enligt Kongl. Maj:ts förslag knappast ega rum, om den icke får förföljas öfver egna jagtmarker. Under vintertiden, då snö täcker marken, brukas ofta att följa räfvens spår och ringa honom, hvarefter det för ett par, tre personer kan lyckas skjuta densamma, men är det utom egna jagtmarker, har jägaren gjort sig skyldig till lagöfverträdelse och dermed följande ansvar.

Jag får därför vördsamt hemställa, att Riksdagen måtte besluta, att 9 och 10 §§ i Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till lag om rätt till jagt må erhålla följande ändrade lydelse:

9 §.

Har någon — — — — —
uppskrämma.

Vill man å annans område eljest jaga björn eller jaga varg, lo, jerf eller räf, tillsäge — — — — —
— — — — — må fälla.

10 §.

Hvar som — — — — —
annans område.

Har någon å eget område eller eljest lofligen drifvit upp björn, varg, lo, jerf eller räf, ege han rätt att jagten in på annans område fullfölja.»

Den andra af ifrågavarande motioner, n:o 163, har afgifvits af herr N. Nilsson i Skärhus och utmynnar i hemställan, att 13 § i förslaget till lag om rätt till jagt måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Utan — — — — —
besädd; och vare vid jagt å område, som af annan innehafves, jagträtts-

innehafvaren såväl som den han gifvit lof att jaga alltid skyldige att ersätta skada, som af den jagande äfvensom de vid jagten använda biträden eller hundar förorsakas, vare sig å mark, hägnad eller annat.

Jemlikt nådigt bemyndigande uppdrog statsrådet och chefen för finansdepartementet den 20 januari 1898 åt särskilde komiterade att vidtaga revision af gällande jagtstadga i syfte dels att de bestämmelser om jagt, hvilka vore af allmän lags natur, blefve i en särskild lag sammanfattade och sålunda fullständigt skilda från de ekonomiska och administrativa föreskrifterna i ämnet, dels ock att de ändringar i nämnda stadga åstadkommes, hvilka ur jagtvårdssynpunkt kunde finnas erforderliga.

Bemälde komiterade afgåfvo den 12 derpå följande maj sitt betänkande jemte förslag till lag om rätt till jagt, till jagtstadga och andra i samband dermed stående författningar. Sedan domänstyrelsen, efter att hafva hört Kongl. Maj:ts befallningshafvande i rikets samtliga län äfvensom vederbörande skogstjenstemän, afgifvit infordradt underdånigt utlåtande öfver de af komitén utarbetade lagförslagen, blefvo desamma för yttrandes afgifvande öfverlemnade till högsta domstolen, hvarefter och sedan i anledning af högsta domstolens erinringar åtskilliga ändringar och jemkningar i förslagen vidtagits beslöts aflåtande till Riksdagen af nu föreliggande proposition.

Denna proposition betecknar i sakligt hänseende ej några synnerligen genomgripande förändringar uti de bestämmelser om rätt till jagt, som för närvarande gälla.

Hufvudregeln, att jagträten åtföljer eganderätten till jorden, är i förslaget bibehållen.

Likaså hafva utan förändring upptagits de nu gällande föreskrifterna om jagträtt för boställshafvare och kronohemmansåbo å boställets eller kronohemmanets egor, för delegare i sockenallmänning, byaskog eller dylik samfäld jord å densamma, för allmän inrättning å jord, som derunder lyder, för stad å dess jord, samt rörande afgärda bys jagträtt.

På domänstyrelsens af högsta domstolen tillstyrkta hemställan hafva bestämmelserna om jagträtt å öfverloppsmarker — hvilken af komitén föreslagits skola såsom hittills vara fri för hvarje svensk man — uteslutits, och stadgandet om jagträtt å oafvittrad mark har inskränkts att gälla allenast sådan mark, som ej blifvit till lapparnes uteslutande begagnande anvisad.

Föreskrifterna om utöfning af kronans jagträtt hafva ej underkastats annan förändring, än att dels medlemmar af det kungliga huset särskildt omnämnts bland de å kronans marker jagtberättigade, dels rättigheten för landshöfdingarne att jaga å berörda marker, hvilken hittills varit inskränkt till dem personligen, utsträckts jemväl till personer, som åtfölja dem vid jagttillfället.

Nu gällande regel, att vid öfverlåtelse af nyttjanderätt till jord jagträtten, der ej annorledes aftalats, skall anses deri inbegripen, har uti förslaget upptagits.

Den så kallade förföljningsrätten har uti förslaget inskränkts utöfver hvad på Riksdagens eget initiativ redan skett genom kongl. förordningen den 31 december 1892. Rättigheten att tillvarataga villebråd, som under utöfning af lofflig jagt sårats, så att det faller å annans mark — hvilken rättighet enligt sistnämnda förordning är obegränsad — har nemligen uti förslaget gjorts beroende derpå, att villebrådet fallit inom 100 meter från gränsen för det egna jagtområdet. För åtnjutande af rätten att upptaga högvildt hafva derjemte föreslagits ytterligare vilkor, åsyftande att förebygga obehörigt tillagnande af detta värdefulla villebråd.

Jagträtten har uti jordegarens intresse på visst angifvet sätt begränsats för de fall, att den samma till annan upplåtits utan att uttrycklig öfverenskommelse om dess omfattning träffats. Å andra sidan har jagträttsinnehafvarens intresse tillgodosetts genom med straff belagdt förbud att utan dennes tillstånd med skjutgevär färdas öfver jagtområde, der det ej uppenbarligen sker i lofliga ärenden.

De i nu gällande jagtstadga gifna föreskrifterna om rätt att upptaga jagthund, som löper lös å annan än sin egares mark, hafva dels utsträckts att gälla hund af hvad slag som helst, dels ganska väsentligt mildrats till förmån för upptagaren. I sistnämnda afseende har tiden, under hvilken en upptagare kan blifva pliktig underhålla hunden, afsevärdt förkortats, hvarjemte han tillagts rättighet att af hundens egare fordra lösen, derest han ej vill begagna sig af rätten att såsom sin egendom behålla hund, som förverkats.

Åtalsrätt för olofflig jagt å kronans, menighets eller allmän inrättnings mark har uti förslaget uttryckligen tillerkänts tjenstemän vid skogsstaten och skogsläroverken samt allmän åklagare.

Hvad straffbestämmelserna för olofflig jagt å annans mark vidkommer, är uti propositionen förslaget en väsentlig skärpning af desamma, särskildt för de fall, att högvildt dervid fälts, sårats eller fångats.

Propositionen har, i motsats till komitéförslaget, upptagit den grundsats, att böter för öfverträdelser af lagen om rätt till jagt skola i dess helhet tillfalla kronan.

Slutligen må nämnas, att uti propositionen föreslagits begränsning till tjugo år af sådana aftals giltighet, som allenast eller hufvudsakligen afse jagträtt.

Vid granskningen af de i propositionen innefattade lagförslagen har utskottet endast beträffande följande punkter funnit anledning till någon erinran.

Lagen om rätt till jagt.

2 §.

Bestämmelsen om betjentes vid skogsstaten och skogsläroverken rätt att idka jagt å de områden, »som stå under deras bevakning», har synts utskottet kunna gifva anledning till den tolkning, att denna rätt skulle afse äfven disponerad kronojord, t. ex. boställen, i den mån dessa stälts under tillsyn af skogsstatens tjenstemän. Förslagets mening lär emellertid vara, att ifrågavarande betjentes jagträtt, liksom öfriga i paragrafen omförmälda personers, skall gälla endast sådan jord, der jagträtten är kronan tillhörig, och någon inskränkning uti boställshafvares rätt att disponera jagträtten å sitt boställe torde ej hafva åsyftats. För att tydligt utmärka detta har utskottet i förslagets redaktion företagit en mindre jemkning.

10 §.

Det här förekommande uttrycket »någonderas folk» torde efter vanligt språkbruk beteckna ett antal af minst två personer. Utskottet har emellertid ansett det vara till fyllest, att den i paragrafen omförmälda underrättelse delgifves en af jordinnehafvarens eller jagträttsinnehafvarens folk och af denna anledning föreslagit utbyte af »någonderas folk» mot det uti komiténs förslag använda uttrycket »någon af deras folk».

13 §.

Utöfver hvad denna paragraf innehåller hade uti motsvarande paragraf af komitéförslaget intagits föreskrift derom, att vid jagt å område,

som af annan innehafves, den jagande alltid skulle vara skyldig ersätta skada, som af honom förorsakas, vare sig å mark, hägnad eller annat. Vid förslaget granskning inför högsta domstolen ansågs detta stadgande böra förtydligas derhän, att jagträttsinnehafvaren skulle stå i ansvar för skada, som i paragrafen afsåges, vare sig den föröfvades af honom sjelf eller annan, som han gifvit lof att jaga, eller af de vid jagten använda biträden eller hundar.

Föredragande departementschefen fann emellertid, då det ej torde kunna blifva föremål för tvekan, att den, som på straffbart sätt kränkt annans rätt, derigenom ådroge sig skadeståndsskyldighet, ej anledning att uti förslaget upptaga någon särskild föreskrift om skadeersättningspligt vid jagtutöfning.

Herr Nilsson har nu uti sin motion följt den af högsta domstolen gifna anvisningen och föreslagit bestämmelse derom, att vid jagt å område, som af annan innehafves, jagträttsinnehafvaren såväl som den han gifvit lof att jaga alltid skola vara skyldige att ersätta skada, som af den jagande äfvensom de vid jagten använda biträden eller hundar förorsakas, vare sig å mark, hägnad eller annat.

Utskottet vill för sin del på det sätt förorda detta förslag, att den jagträttsinnehafvaren åliggande skyldigheten att gälda skadeersättning förtydligas på sätt högsta domstolen ifrågasatt. Ett stadgande i sådan riktning lär ingalunda vara obehöfligt. Vål är det stäldt utom tvifvel, att skada, som genom brottslig åtgärd förorsakas, skall af den felande ersättas, men deremot kan det vara synnerligen omtvistadt, huru långt skadeståndspligten i öfrigt vid utöfning af jagträtt kan sträcka sig.

Vid sådant förhållande och då billigheten samt grunderna för denna paragraf i öfrigt synas tala därför, att jordegaren beredes ersättning för all skada, som af jagtens bedrivande förorsakas, har utskottet funnit sig böra till paragrafen foga ett tillägg i det af herr Nilsson föreslagna syfte.

16 §.

Den här stadgade skyldigheten för den, som upptagit lös hund, att om upptagandet låta kungöra i »närmaste kyrkor», har synts utskottet innebära ett onödigt besvär, då hundegarens intresse torde blifva tillbörligen tillgodosedt derigenom, att sådant kungörande eger rum i tidning inom orten samt i kyrkan för den församling, der upptagandet skett. Bestämmelsen, sådan den föreslagits, skulle för öfrigt verka synnerligen ojemt i olika orter. På ena stället är antalet »närmaste kyrkor» helt ringa, medan i andra trakter detsamma ofta uppgår till öfver tiotalet.

Äfven i ett annat afscende har utskottet funnit ändring uti ifrågasvarande paragraf böra vidtagas. Detta gäller den från nuvarande jagtstadga upptagna bestämmelsen, att lösen för upptagen hund skall utgifvas med högre belopp för det fall, att »det oftare sker», d. v. s. att samma hund upprepade gånger upptages såsom olofligen löpande lös å annans än sin egares jagtmark.

Först och främst kan det möta stora svårigheter att bevisa förut-sättningen för det högre lösenbeloppets utgifvande, då hundar ofta sins emellan kunna ega så stor likhet, att de näppeligen kunna från hvarandra särskiljas, och dessutom är stegringen onödig, eftersom syftet med den-samma — att tvinga hundegarne att hålla ordentlig vård om sådana hundar, som visa tendens att löpa omkring — i allt fall kraftigast främjas genom föreskriften om skyldighet för hundegaren att till upptagaren lemna ersättning för hundens föda och öfriga kostnader.

Bestämmelsens affattning lemnar dessutom rum för tvekan om dess rätta betydelse, huruvida den skall anses innebära, att den högre lösen skall utgifvas endast då samme hund blifvit mera än en gång af samma person upptagen, eller om det skall vara tillfyllest, att det ådagaläggas, att upptagande af hunden, oafsedt hvar detta skett, egt rum minst en gång förut.

Af nu angifna orsaker har utskottet ansett bestämmelsen om lösenbeloppets stegring böra helt och hållet utgå.

19 §.

Första punkten af denna paragraf är affattad i öfverensstämmelse med motsvarande föreskrift i lagen om rätt till fiske. Utskottet har emellertid ansett uttryckssättet uti 23 § af gällande jagtstadga vara i åtskilliga hänseenden att föredraga. Derigenom förebygges all ovisshet derom, att jagträttsinnehafvaren eller de, som bemyndigats att bevaka hans rätt, ega från en olofligen jagande taga äfven det villebråd, som genom den olofliga jagten nedlagts, och derjemte eger bestämmelsen om rätt att behålla det tagna »till dess domstolen sig utlåtit» större klarhet än det uttryck, som från lagen om rätt till fiske upptagits uti nu föreliggande lagförslag »till dess han rätt för sig bjuder». Sistnämnda uttryck kan gifva anledning till sådan tolkning, att jagträttsinnehafvaren skulle vara skyldig lemna ifrån sig hvad han tagit från den olofligt jagande, så snart denne ersatt skadan, som genom jagten förorsakats; och han skulle således kunna gå miste om den bevisning på oloflig jagt, som innehafvet af den jagandes bössa och dylikt kan skänka. Till förebyggande häraf har utskottet ansett sig

böra föreslå, att jagträttsinnehafvaren skall ega behålla det tagna, till dess domstolen derom sig utlåtit.

20 §.

Den häri vidtagna ändringen utgör en följd af utskottets förslag att till 13 § foga ett nytt moment.

Lagen om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen.

I öfverensstämmelse med komiténs förslag har uti propositionen ifrågasatts att införa urbota bestraffning — i stället för, såsom nu är stadgad, tvåhundra kronors böter — såsom straffmaximum för oloflig jagt å annans område, för så vidt högvildt dervid fälts, sårats eller fångats. Denna skärpning är efter utskottets åsigt alldeles för sträng och står ej i öfverensstämmelse med den allmänna uppfattningen om straffvärdheten af det brott, hvarom här är fråga.

Till fyllest torde vara, om straffmaximum för nämnda brott höjes till femhundra kronors böter.

Utskottet har slutligen att yttra sig öfver det uti herr Wittsells motion framställda förslaget, hvilket åsyftar att utsträcka rätten att å annans mark anställa eller fullfölja jagt å björn, varg, lo eller jerf till att gälla äfven räf.

Detta förslag kan utskottet ej tillstyrka, då derigenom efter utskottets åsigt skulle fullständigt omöjliggöras för jagträttsinnehafvare att skydda sina jagtområden mot oloflig jagtutöfning. De ifrågasatta bestämmelserna skulle för tjufskyttarne blifva en välkommen hjälp i deras försök att ostraffadt få utöfva sitt brottsliga yrke; och man skulle derigenom i sjelfva verket rent af hafva upphäft all kontroll å jagten på nyttigt villebråd.

Under åberopande af det ofvan anförda får utskottet alltså hemställa,

att Riksdagen, under förklarande att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition ej kan i oförändradt skick bifallas, ville, i anledning af berörda proposition och herr Nilssons motion n:o 163 samt med afslag å herr

Wittsells uti motionen n:o 162 framställda yrkande, för sin del antaga följande

1:o **L a g**

om rätt till jagt.

Med upphäfvande af 1—11 §§, 18, 19 och 21 §§ i förnyade nådiga jagtstadgan den 21 oktober 1864, afvensom af hvad nämnda stadga innehåller med afseende å öfverträdelse af sålunda upphäfdade föreskrifter förordnas som följer:

1 §.

Å kronojord tillkomme jagträtten kronan, der ej i denna lag annorlunda stadgas.

Kronan ege ock jagträtt å häradsallmänning, ehvad den står under allmän vård eller delegarne sjelfva öfvertagit dess förvaltning.

Kongl. Maj:ts förslag.

Utskottets förslag.

2 §.

2 §.

Kronans jagträtt å dess hägnade jagtparker och djurgårdar, å jord hörande till de kungliga lustslotten och andra till Konungens disposition ställda lägenheter, å kungsgårdar, kronoparker och all annan kronan tillhörig odisponerad jord, afvensom å häradsallmänningar utöfvas af Konungen sjelf och chefen för hans hofjägeristat jemte dem, som vid sådana tillfällen äro följaktiga. Å nämnda områden, med undantag af dem, som äro ställda till Konungens

Kronans jagträtt å dess hägnade jagtparker och djurgårdar, å jord hörande till de kungliga lustslotten och andra till Konungens disposition ställda lägenheter, å kungsgårdar, kronoparker och all annan kronan tillhörig odisponerad jord, afvensom å häradsallmänningar utöfvas af Konungen sjelf och chefen för hans hofjägeristat jemte dem, som vid sådana tillfällen äro följaktiga. Å nämnda områden, med undantag af dem, som äro ställda till Konungens

Kongl. Maj:ts förslag.

Utskottets förslag.

disposition, må jagt idkas jemväl af medlem af Kongl. huset, af chefen för domänstyrelsen samt af landshöfdingarne hvar och en inom sitt län, jemte dem, som dessa personer åtfölja, äfvensom af de vid skogsstaten och skogsläroverken anställda tjänstemän, hvar inom sitt tjänstgöringsområde. Betjente vid skogsstaten och skogsläroverken ege att å de områden, som stå under deras bevakning, idka jagt efter skadliga rofdjur samt, med domänstyrelsens för viss tid eller tills vidare lemnade tillåtelse, äfven efter annat villebråd eller visst slag deraf.

Utan Konungens särskilda tillåtelse må dock ej i något af omförmälda fall jagt idkas efter elg, hjort, rådjur, vildren eller svan.

disposition, må jagt idkas jemväl af medlem af Kongl. huset, af chefen för domänstyrelsen samt af landshöfdingarne hvar och en inom sitt län, jemte dem, som dessa personer åtfölja, äfvensom af de vid skogsstaten och skogsläroverken anställda tjänstemän, hvar inom sitt tjänstgöringsområde. Betjente vid skogsstaten och skogsläroverken ege att å de områden, som *i denna paragraf afses och* stå under deras bevakning, idka jagt efter skadliga rofdjur samt, med domänstyrelsens för viss tid eller tills vidare lemnade tillåtelse, äfven efter annat villebråd eller visst slag deraf.

Utan Konungens särskilda tillåtelse må dock ej i något af omförmälda fall jagt idkas efter elg, hjort, rådjur, vildren eller svan.

3 §.

Å oafvittrad jord, som ej blifvit till lapparnes uteslutande begagnande anvisad, äfvensom i skärgård på klippor och skär, som ej höra till visst hemman, samt på öppna hafvet vare jagten fri för hvarje svensk undersåte.

4 §.

Enskild jordegare hafve jagträtt å sin jord. Jagträtt tillkomme ock boställshafvare och kronohemmansåbo å boställets eller kronohemmanets egor, delegare i sockenallmänning, byaskog eller dylik samfäld jord å densamma, allmän inrättning å jord, som derunder lyder, samt stad å dess jord. Afgärda by hafve jagträtt allenast å sina egor inom hank och stör.

Å samfäld jord må ej en delegare utan de öfrigas samtycke upplåta jagträtt åt någon, som ej är delegare.

5 §.

Varder jord åt någon till bruk upplåten, nyttje brukaren, der ej annorledes aftalas, den jagt, som till jorden hörer.

Angående tiden för beståndet af aftal, hvarigenom någon till annan upplåter sin jagträtt, är särskildt stadgadt.

6 §.

Är genom urninnes häfd eller genom särskildt stadgande, aftal, dom eller skattnägning eller på annat lagligt sätt annorledes än ofvan sägs bestämdt om någons rätt till jagt, vare det gällande.

7 §.

Om lapparnes rätt till jagt i vissa delar af riket gälle hvad särskildt är stadgadt.

8 §.

Å jord, hvilken såsom tvistig blifvit stäld under förbud, må icke någon af de tvistande utan öfverenskommelse jaga annat än skadliga rofdjur.

9 §.

Har någon ringat björn i ide, hafve ensam rätt att jagten fullfölja, och må ej annan, med vetskap att björnen är ringad, djuret ur idet uppskrämma.

Vill man å annans område eljest jaga björn eller jaga varg, lo eller järf, tillsäge hvarje gång förut den, som jagträtt å området eger. Har något af nämnda djur bevisligen uppehållit sig i trakten, må jagträttsinnehafvaren ej jagten hindra, utan tage del deri; vill han ej deltaga, ege den, som tillsade, rätt att ändock jaga och att behålla de djur af nämnda slag han dervid må fälla.

Kongl. Maj:ts förslag.

10 §.

Hvar som under idkande af lofflig jagt sårar villebråd så, att det faller å annans område inom ett hundra meter från gränsen, må tillvarataga och behålla villebrådet. Är det elg, hjort, rådjur eller vildren, må den jagande dock ej från stället bortföra djuret utan i närvaro af två ojäfviga vittnen, och vare han dessutom pligtig att, sist å andra dagen sedan djuret fälles, om förhållandet underätta jagträttsinnehafvaren eller den, som innehar området, eller *någon-deras* folk. Försummar den jagande något af hvad sålunda föreskrifvits eller öfverskrider han eljest sin rätt att å annans område tillvarataga villebråd, varde ansedd såsom den der oloffligen jagat å annans område.

Har någon å eget område eller eljest loffligen drifvit upp björn, varg, lo eller järf, ege han rätt att jagten in på annans område fullfölja.

Utskottets förslag.

10 §.

Hvar som under idkande af lofflig jagt sårar villebråd så, att det faller å annans område inom ett hundra meter från gränsen, må tillvarataga och behålla villebrådet. Är det elg, hjort, rådjur eller vildren, må den jagande dock ej från stället bortföra djuret utan i närvaro af två ojäfviga vittnen, och vare han dessutom pligtig att, sist å andra dagen sedan djuret fälles, om förhållandet underätta jagträttsinnehafvaren eller den, som innehar området, eller *någon af deras* folk. Försummar den jagande något af hvad sålunda föreskrifvits eller öfverskrider han eljest sin rätt att å annans område tillvarataga villebråd, varde ansedd såsom den der oloffligen jagat å annans område.

Har någon å eget område eller eljest loffligen drifvit upp björn, varg, lo eller järf, ege han rätt att jagten in på annans område fullfölja.

11 §.

Träffar någon tillfälligtvis, ehvar det vara må, skadligt rofdjur, då må han det fälla och behålla.

12 §.

Till skadliga rofdjur hänföras enligt denna lag björn, varg, lo, järf, råf, mård, utter, säl, örn, berguf, hök och falk.

Kongl. Maj:ts förslag.

13 §.

Utan särskildt tillstånd af den, som jorden innehar, må jagträttsinnehafvare ej idka jagt i gård eller trädgård, icke heller, under tiden från och med den 1 maj till dess grödan är afmejad, å åker, som är med säd eller gräs besädd.

Utskottets förslag.

13 §.

Utan särskildt tillstånd af den, som jorden innehar, må jagträttsinnehafvare ej idka jagt i gård eller trädgård, icke heller, under tiden från och med den 1 maj till dess grödan är afmejad, å åker, som är med säd eller gräs besädd.

Vid jagt å område, som af annan innehafves, vare jagträttsinnehafvaren skyldig ersätta all skada, som å mark, hägnad eller annat förorsakas vare sig af honom sjelf eller af annan, som han gifvit lof att jaga, eller af de vid jagten använda biträden eller hundar.

14 §.

Ej må någon utan lof skrämma eller drifva till sig villebråd från annans område.

15 §.

Med skjutgevär må icke någon utan tillstånd af jagträttsinnehafvaren färdas öfver jagtområde, med mindre det efter omständigheterna uppenbarligen sker i loffiga ärenden och hund, om sådan medföres, hålles kopplad.

Kongl. Maj:ts förslag.

16 §.

Okopplad hund må ej någon utan lof medföra eller insläppa i annans

Utskottets förslag.

16 §.

Okopplad hund må ej någon utan lof medföra eller insläppa i annans

Kongl. Maj:ts förslag.

hägnade jagtpark eller djurgård; sker det, vare hunden förverkad.

Löper hund eljest oloffigen lös å annans än hundens egares jagtmark, hafve jagträttsinnehafvaren rätt att låta upptaga hunden; dock åligge honom att om upptagandet ofördröjligen tillsäga hundens egare eller, derest denne ej är känd eller icke kan träffas, låta kungöra i *närmaste kyrkor* och i tidning inom orten. Vill egaren återfå hunden, löse den med fem kronor *eller, der det oftare sker, tio kronor* jemte ersättning *hvarje gång* för hundens föda och öfriga kostnader. Har ej egaren utlöst hunden inom åtta dagar efter erhållen tillsägelse om upptagandet eller inom sextio dagar från det kungörelsen varit uppläst och i tidning införd, vare hunden förverkad. Vill jagträttsinnehafvaren hellre taga lösen, vare hundens egare skyldig att sådan enligt förut angifna grunder utgifva, såframt talan derom instämnes inom trettio dagar efter det hunden varit att anse som förverkad.

Utskottets förslag.

hägnade jagtpark eller djurgård; sker det, vare hunden förverkad.

Löper hund eljest oloffigen lös å annans än hundens egares jagtmark, hafve jagträttsinnehafvaren rätt att låta upptaga hunden; dock åligge honom att om upptagandet ofördröjligen tillsäga hundens egare eller, derest denne ej är känd eller icke kan träffas, låta kungöra i *kyrkan för den församling, der hunden blifvit upptagen*, och i tidning inom orten. Vill egaren återfå hunden, löse den med fem kronor jemte ersättning för hundens föda och öfriga kostnader. Har ej egaren utlöst hunden inom åtta dagar efter erhållen tillsägelse om upptagandet eller inom sextio dagar från det kungörelsen varit uppläst och i tidning införd, vare hunden förverkad. Vill jagträttsinnehafvaren hellre taga lösen, vare hundens egare skyldig att sådan enligt förut angifna grunder utgifva, såframt talan derom instämnes inom trettio dagar efter det hunden varit att anse som förverkad.

17 §.

Katt, som anträffas i skog eller hage, må saklöst dödas.

18 §.

Jagar någon oloffigen på annans område, straffes efter allmänna strafflagen.

Har han vid jagten fångat eller dödat villebråd, vare villebrådet eller, om det ej kan tillrättaskaffas, dess värde förverkadt till jagträttsinnehafvaren eller, om villebrådet fälts å kronojord, der jagträtten icke tillkommer annan än kronan, eller å häradsallmanning, till åklagaren.

Kongl. Maj:ts förslag.

19 §.

Anträffas å bar gerning någon, som oloffigen jagar å annans område, må den, som der eger jagträtt, och jordens innehafvare äfvensom deras folk af den jagande taga bössa, jagtredskap och hundar till vedermäle och pant *samt* behålla det, till dess *han rätt för sig bjuder*. Å kronojord, der jagträtten icke tillkommer annan än kronan, så ock å häradsallmanning hafve tjänstemän och betjente vid skogsstaten eller skogsläroverken samt allmän åklagare enahanda rätt.

20 §.

Öfverträder någon förbud, som i 9 § 1 mom., 14 §, 15 § eller 16 § 1 mom. är meddeladt, och är förseelsen ej att hänföra till olofflig jagt å annans område, straffes med böter från och med fem till och med ett hundra kronor. Bryter någon emot hvad i 13 § är föreskrifvet, böte från och med fem till och med femtio kronor.

Utskottets förslag.

19 §.

Anträffas å bar gerning någon, som oloffigen jagar å annans område, må den, som der eger jagträtt, och jordens innehafvare äfvensom deras folk af den jagande taga, *utom det förverkade villebrådet*, bössa, jagtredskap och hundar *samt* till vedermäle och pant behålla det, till dess *domstolen i målet sig utlåtitt*. Å kronojord, der jagträtten icke tillkommer annan än kronan, så ock å häradsallmanning hafve tjänstemän och betjente vid skogsstaten eller skogsläroverken samt allmän åklagare enahanda rätt.

20 §.

Öfverträder någon förbud, som i 9 § 1 mom., 14 §, 15 § eller 16 § 1 mom. är meddeladt, och är förseelsen ej att hänföra till olofflig jagt å annans område, straffes med böter från och med fem till och med ett hundra kronor. Bryter någon emot hvad i 13 § 1 mom. är föreskrifvet, böte från och med fem till och med femtio kronor.

21 §.

Förbrytelser emot denna lag, hvilka blott förnärma enskild persons rätt, må icke åtalas af annan än målsegaren. Sker intrång i kronans, menighets eller allmän inrättnings rätt, ege tjänstemän och betjente vid skogsstaten och skogsläroverken jemte allmän åklagare att derå tala och njute de enahanda vitsord, som tillkommer dem, hvilka rättens eller Konungens befallningshafvandes bud och ärenden gå.

22 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1901; dock att hvad i 5 § 1 mom. är stadgadt icke gäller om brukare, till hvilken jord är upplåten före utfärdandet af jagtstadgan den 21 oktober 1864.

2:o) **L a g****om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen.**

Härigenom förordnas, att 24 kap. 13 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Kongl. Maj:ts förslag.

För olofflig jagt å annans område, som ej till jagtpark eller djurgård inhägnadt är, bötes högst tvåhundra riksdaler.

Utskottets förslag.

För olofflig jagt å annans område, som ej till jagtpark eller djurgård inhägnadt är, bötes högst tvåhundra riksdaler.

Kongl. Maj:ts förslag.

Utskottets förslag.

Är djur, som i 12 § 2 mom. sägs, dervid fäldt, såradt eller fångadt; vare straffet böter, ej under tjugo riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

Är djur, som i 12 § 2 mom. sägs, dervid fäldt, såradt eller fångadt; vare straffet böter, ej under tjugo riksdaler.

3:o) Lag

om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889.

Härigenom förordnas, att 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Aftal, hvarigenom nyttjanderätt till fast egendom å landet på viss tid upplåtes, må ej gälla öfver femtio år. Afser aftalet allenast eller hufvudsakligen upplåtelse af jagträtt eller af rätt till afverkning af skog annorledes än till husbehof, vare det ej gällande öfver tjugo år.

Stockholm den 22 april 1900.

På laguskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservationer

beträffande förslaget till lag om rätt till jagt:

vid 3 § af herr N. Nilsson, som ansett, att denna paragraf bort erhålla följande lydelse: »På öppna hafvet vare jagten fri för hvarje svensk

Bih. till Riksd. Prot. 1900. 7 Saml. 31 Häft.

undersåte. Å oafvittrad jord, som ej blifvit till lapparnes uteslutande begagnande anvisad, afvensom i skärgård på klippor och skär, som ej höra till visst hemman, skall jagten genom Konungens befallningshafvandes försorg för det allmännas räkning utarrenderas»;

vid 13 och 20 §§ af herrar *Hasselrot, Lundström, Leman, af Ekenstam, Hedenstierna* och *Danckwardt-Lillieström*, hvilka ansett, att den af Kongl. Maj:t föreslagna lydelsen af nämnda paragrafer bort oförändrad tillstyrkas;

vid 19 § af herr *Johanson*;

samt af herr *Lindhagen*, som ansett de af utskottet föreslagna ändringarna uti 2, 10, 16 och 19 §§ ej erforderliga.

Herrar *Husberg, Almgren* och *Zetterstrand* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.

Antecknas skulle jemväl, att herrar *Sandqvist* och *F. Andersson* ej i den slutliga behandlingen tagit del.